

Soukromoprávní nástroje ochrany životního prostředí

Abstrakt

Obsahem této práce je identifikace relevantních soukromoprávních institutů a jejich možného uplatnění k ochraně životního prostředí, a to nikoliv jako potenciální alternativy k veřejnoprávní regulaci, ale jako její doplnění. Cílem práce je zhodnotit vybrané soukromoprávní instituce k ochraně životního prostředí, analyzovat jejich možné uplatnění a limity, stejně tak jako určit jejich možnou provázanost s veřejným právem. Úvodní kapitola se věnuje teoretickému vymezení pojmů, jako je životní prostředí, nástrojů ochrany životního prostředí a rozdílů mezi právem veřejným a právem soukromým. Dále je věnována pozornost ústavněprávnímu zakotvení ochrany životního prostředí, a to i skrze jiná základní práva než čl. 35 Listiny. Kapitola se také věnuje motivaci soukromoprávních subjektů k ochraně životního prostředí, především ve vztahu k antropocentrickému ukotvení rozebíraných institutů soukromého práva. Třetí kapitola pak rozebírá ústřední institut soukromého práva i této diplomové práce, a to vlastnictví, které je i důležitým předpokladem k uplatnění některých dalších rozebíraných institutů, přičemž významná část je věnována rozdělení na vlastnitelné a nevlastnitelné složky životního prostředí. Na tuto kapitolu pak přímo navazuje rozebrání souvisejících právních vztahů mezi dvěma sousedy a možnosti uplatnění institutů sousedského práva k ochraně životního prostředí. Předposlední kapitola je pak věnována institutu náhrady škody a související prevenční povinnosti. Poslední část této diplomové práce se zabírala možností uplatnění ochrany životního prostředí skrze ochranu osobnostních práv. Diplomová práce pak představuje analýzu výše uvedených soukromoprávních institutů ve vztahu k ochraně životního prostředí a zhodnocení jejich výhod a nevýhod v komparaci s veřejnoprávní úpravou. U mnoha výše uvedených institutů a jejich možného uplatnění k ochraně životního prostředí pak byly skrze konkrétní judikaturní příklady identifikovány jejich limity a možný vývoj k jejich efektivnímu uplatnění.

Klíčová slova: soukromé právo, ochrana životního prostředí, nástroje ochrany životního prostředí